

Spännande om Sveriges mest kände spion

Efter att tidigare skrivit de uppmärksammade fiktiva men verklighetsbaserade romanerna *Helikopterrånet* [och](#) *Knutby* kommer nu **Jonas Bonnier** med ännu en roman i samma genre – *Spionen Bergling*.

Stig Bergling började sin yrkesmässiga bana som polis på Östermalms polisstation 1958, och fortsatte tio år senare till en anställning vid Säkerhetspolisen (Säpo). Där jobbade han på den spaningsenhet som hade koll på Sovjetunionens agenter i Sverige och gick därefter vidare till Försvarsstabens säkerhetsavdelning. Här kom han över hemligstämplade handlingar som han tänkte att det kunde vara bra att spara, kopierade dessa och förvarade dem för säkerhets skull i ett bankfack.

Bergling var aldrig speciellt omtyckt av sina arbetskamrater, och bytte därför jobb lite titt som tätt. I flera omgångar hade han anställningar inom FN och var vid ett tillfälle stationerad i Beirut. Han var desto mer omtyckt av kvinnor, och ville gärna leva ett lyxigt liv tillsammans med dessa och Beirut var ett perfekt ställe för detta.

Men pengarna tog slut och han kom då att tänka på pärmerna med de hemliga handlingarna i bankfacket hemma i Sverige. Han tog kontakt med den sovjetiske militärattachén i Beirut, och den 30 november 1973 sålde han detta material till ryssarna. Han hade gått över en oåterkallelig gräns och blivit spion. Och detta fortsatte han med tills 1979 då han blev gripen i Israel och hemskickad till Sverige.

Men historien tar ju inte slut där. Bergling döms för högförräderi och hamnar i fängelse. Där sitter han i åtta år, tills han under en permission lyckas rymma och ta sig till

Sovjetunionen tillsammans med sin fru, som han gifte sig med under fängelsetiden.

Jonas Bonnier har genom sina efterforskningar på bland annat Kungliga Biblioteket i Stockholm lyckats mejsla fram en trovärdig skildring av personen Stig Bergling, och framställer honom som en ganska misslyckad och patetisk människa, med ytliga behov i form av kvinnor, pengar och sex. Men han har ändå lyckats skildra detta så att det har blivit en spännande historia.

Jonas Bonnier upplevde under en period när han skrev sin roman, att han fastnat i sitt skrivande och tog då kontakt med spiongenrens mästare **John Le Carré**. Och vid ett samtal i London visade det sig att Le Carré satt inne med en massa kunskap om spionen Bergling.

Kanske var det vid detta samtal som Jonas Bonnier fick idén att lägga till ytterligare två personer vars liv vi får följa parallellt med Berglings. Det skapar ytterligare dimensioner och gör handlingen än mer spännande och komplex. Departementssekreteraren Lukas Nilsson och KGB-agenten Nikolina Orlova är så verklighetstroget skildrade att jag till en början tror att de har funnits på riktigt.

Men som Bonnier skriver på försättsbladet: "den här boken baseras på verkliga händelser och trots en lång rad likheter med verkligheten vad gäller namn, personer och platser, bör följande text läsas som en litterär fiction, en roman". Det finns hela tiden en osäkerhet om vad som är sanning och vad som är fiktion. Och när jag på slutet börjar förstå att Lukas och Nikolina bara är påhittade för att förhöja spänningen blir jag faktiskt besviken och känner mig lite lurad.

Men det kanske är så livet är. Det är ibland svårt att veta vad det är för människor vi har runt omkring oss, och vem man kan lita på. Stig Berglings livshistoria är ett tydligt bevis på det.

Peter Roth

Spionen Bergling

Jonas Bonnier

Albert Bonniers förlag

